

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Свобода совісті і релігійна свобода є загальнолюдськими цінностями. Свобода совісті - це особлива визначеність людського буття, що відображає внутрішню здатність суверенного суб'єкта до вільного, не зумовленого якимись зовнішніми чинниками самовизначення в релігійній сфері, можливість творчої самореалізації на основі ціннісно орієнтованого вибору.

Свобода релігії означає не лише незалежне функціонування релігійних рухів, течій та їхніх інституцій, а й правові, суспільно-політичні, економічні можливості та гарантії для вільного релігійного самовизначення та самореалізації особистості.

Суспільні переміни в Україні, ознаменовані здобуттям державної незалежності, відмовою від тоталітарної моделі політичного устрою і економічного ладу, обумовили якісно нову ситуацію в духовному житті України. За досить короткий час відбулася переорієнтація свідомості мільйонів людей на ті світоглядні і морально-етичні цінності, котрі раніше відкидалися офіційною загальнообов'язковою ідеологією.

Значимість проблем, пов'язаних із утвердженням свободи совісті і функціонування релігії в суспільстві, в сучасному світі важко переоцінити. Церковні організації залишаються одними з найбільш стійких соціальних інститутів.

Релігійний чинник часто грає доволі помітну роль при виробленні засад внутрішньої і зовнішньої політики держав, при вирішенні геополітичних проблем. Релігійний аспект у міждержавних чи міжнаціональних відносинах зберігається й донині, відіграючи як прогресивну (консолідує, національно-визвольну, миротворчу) роль, так і деструктивну (поглиблення протиріч, ущемлення прав інаковірців, посилення експансіонізму, шовінізму тощо).

Як підтверджує історичний досвід багатьох народів і держав (в тому числі і України), ігнорування чи помилкове вирішення проблем взаємовідносин може мати для них вкрай небажані, а інколи й катастрофічні наслідки.

Як суверенна держава, член Ради Європи, Україна приєдналась і бере участь у реалізації основоположних угод із прав людини, захисту свободи віросповідання.

Гарантом свободи совісті та релігійних організацій у нашій державі є Конституція України і Закон України "Про свободу совісті та релігійні організації", прийнятий Верховною Радою України у квітні 1991 року.

Прийняті в Україні законодавчі акти щодо свободи совісті та релігійних організацій вважаються одними із найдемократичніших у Європі, але вдосконалення законодавчої та іншої нормативної бази продовжується. Тому широкий обмін думок фахівців сприятиме гуманізації та демократизації правового поля в Україні.

Голова Комітету
Верховної Ради України з
питань культури і духовності

Л. ТАНЮК